

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-1172/24-P
Sp. zn. ČŠIP-S-256/24-P

Název	Dětský domov, Nepomuk
Sídlo	U Daliborky 278, 335 01 Nepomuk
E-mail	ddnepomuk@seznam.cz
IČO	49 180 924
Identifikátor	600 028 721
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Roman Suda
Zřizovatel	Plzeňský kraj
Místo inspekční činnosti	Husova 415, Blovice Oselce 119, Oselce U Daliborky 278, Nepomuk
Inspekční činnost na místě	23. 10 - 25. 10. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro výchovný ústav, dětský domov se školou, základní a střední školu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Výchova a vzdělávání v Dětském domově Nepomuk (dále také „zařízení“ nebo „DD“)

probíhá v pěti rodinných skupinách (dále „RS“). Tři RS jsou umístěny v areálu DD v Nepomuku, jedna RS se nachází v rodinném domě v ulici Husova 415, Blovice a jedna v obci Oselce 119.

K datu inspekční činnosti bylo v zařízení umístěno 34 dětí. Dvě zletilé nezaopatřené osoby vzdělávající se ve střední škole byly v péči zařízení na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na povolání. Z celkového počtu dětí byly osmi z nich diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Rozvoj zařízení stanovil ředitel v koncepčních záměrech, které obsahují realistické cíle v oblasti materiální, personální i vzdělávání. Cílem strategie je připravit děti pro samostatný život, začlenit je do společnosti, vytvořit v zařízení přirozené pozitivní vztahy a kontakt s okolním světem, úzce spolupracovat s rodinou dítěte. Stanovené cíle rozvoje DD ředitel postupně naplňuje. Pro dosažení své vize provádí konkrétní kroky, které jasně a přesvědčivě vedou k realizaci vytýčených cílů koncepce. Vzdělávání dětí umístěných v DD je uskutečňováno dle školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“), který srozumitelně a realisticky nastavuje úroveň jednotlivých kompetencí dětí pro každou věkovou skupinu. Navazující roční plán výchovně vzdělávací činnosti obsahuje široké spektrum činností, metod a forem práce nutných k dosažení cílů v ŠVP. Poskytovaná péče je systematická, nechybí propojenost deklarovaných kompetencí dětí v ŠVP se stanovenými cíli v programech rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“) a aktivitami k jejich dosažení v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti.

Organizačně je zařízení členěno na jednotlivé úseky, za které odpovídají pověřeni pracovníci. V dokumentech a postupech DD jsou jasně stanovena pravidla bránící zneužití moci a postavení pracovníků vůči dětem nebo osobám odpovědným za výchovu, jejich dodržování je vedením pravidelně kontrolováno. Denní režim respektuje obecné psychohygienické i didaktické zásady, je přizpůsoben dnům školního vyučování i dnům volna. Zařízení vytváří podmínky pro soužití sourozenců. Pokud ze závažných důvodů není možné jejich společné umístění v jednom pokoji, zajišťují zaměstnanci mezi sourozenci pravidelný osobní kontakt.

Oporou pro efektivní řízení jsou jednání pedagogické rady a každodenní kontakt s pedagogickými pracovníky. Vnitřní kontrolní systém postihuje všechny činnosti DD i sledování podmínek, průběhu a výsledků činnosti. Kontrolní činnost zajišťuje ředitel a vedoucí vychovatelka. Z jednotlivých zjištění jsou následně vyvozována účinná opatření. DD má nastavená jasná pravidla k jednotlivým činnostem i k přenosu informací (elektronický systém), která jsou v souladu s jeho strategií. Systém předávání informací o dětech mezi pedagogickými pracovníky je účinný (prostřednictvím deníků a osobních jednání) a jejich výchovné působení jednotné. Z osobních spisů dětí vyplývá, že informování osob odpovědných za výchovu je prováděno v požadovaném rozsahu např. při jejich návštěvách, na požádání, při řešení okolností prázdninových pobytů.

Složení pedagogického sboru se od předchozí inspekční činnosti částečně obměnilo. Většina pedagogických pracovníků splňuje předpoklad odborné kvalifikovanosti. Všichni splňují předpoklad bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti. Částečná nekvalifikovanost pedagogického sboru nemá vliv na úroveň výchovně vzdělávací práce. Nově zařízení zajišťuje psychologické služby pro děti externí psychologkou, pracující na částečný úvazek.

DD vytváří velmi dobré podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzdělávání je zaměřené na problematiku specifických problémů dětí v ústavní výchově, což napomáhá vychovatelům při řešení případných výchovných problémů dětí.

RS jsou společné pro chlapce a dívky, věkovým složením různorodé, což odpovídá skladbě běžných rodin. Díky tomu je v zařízení vytvářeno přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Příjemné a podnětné prostředí všech rodinných skupin napomáhá příznivé atmosféře v DD.

Zařízení v rámci plného hmotného zabezpečení poskytuje dětem celodenní stravování. Pouze v době vyučování konzumují děti DD obědy ve školách, které navštěvují. DD zajišťuje pestrou stravu s ohledem na získání a upevňování zdravých stravovacích návyků a celodenní pitný režim. Z předložených výsledků spotřebního koše vyplynulo, že děti by měly konzumovat více ovoce, snížit by se měla spotřeba volných cukrů. Stravu si děti připravují v jednotlivých rodinných skupinách společně s vychovateli, přičemž se podílí na plánování připravovaných pokrmů i na nákupu surovin potřebných pro jejich přípravu čímž získávají sociální kompetence pro běžný život a rozvíjejí si praktické základy finanční gramotnosti.

Činnost školského zařízení je financována především z dotace poskytnuté ze státního rozpočtu v rámci normativního financování. Školské zařízení získává i finanční prostředky díky rozsáhlé a dlouholeté spolupráci s různými nadačními fondy, neziskovými organizacemi a sponzory, které se zaměřují na podporu dětí ze sociálně slabších skupin. V poslední době zařízení realizovalo i několik významných investičních akcí, které zahrnovaly pořízení domu v Nepomuku pro umístění jedné rodinné skupiny (v projektové přípravě je jeho rekonstrukce a modernizace). Ve spolupráci s Plzeňským krajem, který je zřizovatelem zařízení, je plánováno i pořízení dalšího bytu v Nepomuku, který by měl sloužit jako tzv. startovací. Významnou akcí bylo i vybudování, vybavení a zařízení dvou cvičných bytů, které přímo sousedí s kmenovou budovou dětského domova, postupně je renovována zahrada, kterou děti pravidelně využívají pro venkovní pobyt a hry. Dětský domov se pravidelně a opakovaně zapojuje do mikrograntů Plzeňského kraje a grantů vyhlášených MŠMT, ze kterých čerpá finanční prostředky na vzdělávací a pobytové akce konané pro děti mimo dětský domov.

Prostředí v budovách DD je celkově bezpečné. Vstupy jsou uzavřeny před cizími osobami a ke vchodu je zaveden vstupní systém s videotelefonem. Vchodový prostor je monitorován kamerovým systémem. Děti jsou pravidelně prokazatelně seznámeny se zásadami dodržování pravidel bezpečnosti v prostorách dětského domova i při účasti na různých akcích, kterých se účastní. Školské zařízení má správně vedenou knihu úrazů se všemi požadovanými náležitostmi. Úrazovost dětí v zařízení je minimální.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu inspekce byla hodnocena výchova a vzdělávání v RS napříč realizovanými činnostmi, které probíhaly v návaznosti na týdenní program. Výchovně vzdělávací činnost byla primárně zaměřena na poskytování takové míry samostatnosti RS, aby se její každodenní život co nejvíce přibližoval životu běžné domácnosti. Pedagogičtí pracovníci zařízení vycházeli ze znalostí a zkušeností jednotlivých dětí, respektovali jejich specifické potřeby i problémy a na jejich základě připravovali výchovné a vzdělávací programy, do kterých je zapojovali. Děti byly motivovány a vedeny ke vzdělávání, pravidelné domácí přípravě na školu, sebeobsluze, úklidu svých ložnic, sportovním, pracovním a výtvarným činnostem. Program byl uspořádán tak, aby odpovídal individuálním potřebám dětí, jejich

věku, možnostem a dennímu režimu. Pozitivní, klidná a pohodová atmosféra, respektování individuálního stavu a osobnosti dětí, dodržování pravidel a zohledňování jejich odlišných potřeb a schopností příznivě ovlivňovaly jejich výchovu a vzdělávání. Dostatek času i prostoru měly k relaxaci ve formě volných her a k zájmovým činnostem. Děti byly vhodně vedeny k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu, k dodržování pořádku. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi nimi, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména komunikativní a k učení.

RS byly tvořeny dětmi různého věku, což odpovídalo skladbě běžných rodin a vytvářelo přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Děti se při sledovaných činnostech chovaly spontánně, byly slušné nejen vůči sobě navzájem, ale i ke všem zaměstnancům. Při osobních rozhovorech oslovené děti uváděly, že byly se svými právy a povinnostmi seznámeny, jsou v zařízení spokojené, nesetkaly se s žádným ponižováním ani fyzickým trestáním nebo agresí způsobenou jiným dítětem ani zaměstnancem DD. Svůj pobyt zde hodnotily převážně pozitivně. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkají, se mají možnost vyjadřovat. Nejsou omezovány v přijímání návštěv, zařízení jim umožňuje samostatný pohyb formou vycházek. Vychovatelé posuzují možnost samostatných vycházek, jejich četnost a podobu upravuje vnitřní řád DD vzhledem k splnění povinností, věku a schopnostem dítěte. Denně mohou chodit do města i blízkého okolí DD, u starších dětí je možné po dohodě s vychovatelem umožnit i večerní vycházku. Většina dětí pravidelně odjíždí na dovolenky ke svým rodinám.

Vychovatelé vedou děti k hospodaření s penězi, možnost s nimi nakládat mají děti vesměs dle vlastního uvážení, čímž poznávají jejich hodnotu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se cíleně zabývá výsledky výchovy a vzdělávání, podporuje rozvoj osobnosti dětí. Systém hodnocení je primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti včetně důrazu na znalost jeho stavu a osobnosti. Pedagogičtí pracovníci denně monitorují poměry a vztahy mezi dětmi v RS a sledují vlivy, které na ně působí. Uplatňují u nich především slovní průběžné hodnocení. Pozitivně je hodnocen zejména důraz na jejich samostatnost, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů nebo vedení mladších dětí staršími. Celkově hodnotí pedagogičtí pracovníci chování a jednání většiny dětí jako běžné, přiměřené věku, okolnostem a charakteru života v zařízení. Aktuální běžné problémy soužití řeší děti v RS s vychovatelem a ředitelem neprodleně, obvykle bez písemných záznamů.

Osobní dokumentace dětí obsahuje průkazné záznamy o systematickém sledování rozvoje dětí. PROD které zpracovávají kmenoví vychovatelé v předepsaných půlročních intervalech, obsahují hodnocení emočního vývoje dětí, jejich vlastností i hodnocení sociálních vazeb. PROD vycházejí z diagnostické zprávy etopeda. Z pozorování chování a jednání dětí je zřejmé, že se cíle většinou daří plnit. Při stanovování dalších výchovně vzdělávacích a rozvojových cílů uplatňují vychovatelé poznatky z pozorování dětí při organizovaných činnostech a spontánních projevech, přihlížejí k jejich možnostem a potřebám (speciální vzdělávací potřeby, příprava na odchod do biologické rodiny, posilování samostatnosti při ukončování pobytu v DD, změny při vzdělávání). Po vyhodnocování na pravidelných poradách, po kterých následuje společné sezení i s dětmi, jsou PROD v konkrétních oblastech doplňovány o další rozvojové cíle ve spolupráci s dětmi a často i s dalšími odborníky. Děti jsou vedeny k seberefexi, která je předpokladem pro motivaci při změně

chování.

Spoluspráva dětí je vedena formou pravidelných společných rozhovorů v jednotlivých RS v měsíčních intervalech za účasti vychovatele konajícího službu. Společně plánují činnost na další měsíc, řeší přání a stížnosti dětí, hodnotí chování a prospěch. Závěry se projednávají na metodickém sdružení s vychovateli a asistenty pedagoga za účasti ředitele. Názorům dětí je věnována patřičná pozornost.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každodenní přípravě na vyučování. Vychovatelé se pravidelně informují ve školách o prospěchu a chování dětí, dochází na třídní schůzky, náznaky školní neúspěšnosti jsou operativně řešeny. Dětem s výukovými problémy je věnována ze strany vychovatelů zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, a to zejména individuální prací, důslednější kontrolou jejich přípravy, přezkušováním nebo doučováním. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány zejména prostřednictvím telefonických nebo osobních kontaktů.

V prevenci rizikového chování je využívána řada činností a dalších aktivit. Preventivní program uvádí konkrétní způsoby řešení problematického nebo patologického chování dětí. V rámci prevence je kladen důraz na smysluplné využívání volného času dětí, osvojení sociálního chování, podporu zdravého životního stylu, zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování a sociálně patologickým jevům. K analýze a k přijetí vhodných opatření ke zjištěnému rizikovému chování využívá ředitel také externí odborné pracovníky. Dopad realizovaných preventivních aktivit je průběžně sledován a vyhodnocován.

Výchovu dětí vhodně doplňují např. jednodenní výlety a prázdninové pobyty, kulturní a sportovní akce, besedy a další všestranně zaměřené akce s cílem podpory občanských kompetencí. Rozvoj individuálních zájmů dětí umožňuje také podpora aktivního zapojení do zájmových kroužků organizovaných základními školami, které navštěvují a dalšími partnerskými institucemi, při kterých mají možnost ukázat své dovednosti, schopnosti a nadání.

Částku kapesného, osobního daru k významným událostem a věcnou pomoc nebo peněžitý příspěvek při odchodu ze zařízení pro jednotlivé skupiny dětí, včetně kritérií, stanovuje vnitřní řád. Kapesné je dětem vypláceno měsíčně, ve správné výši v souladu s právním předpisem. O výplatě a aktuálních stavech kont kapesného je vedena podrobná evidence. Kritéria ke snížení kapesného jako opatření ve výchově ve vnitřním řádu DD jsou pro děti jasně srozumitelná. DD dětem po dovršení 15 let věku zakládá osobní konta vedená v bankovním ústavu, kde si mohou pravidelně spořit a při jejich odchodu ze zařízení je jim na toto konto zaslána i částka, která jim v souvislosti s ukončením ústavní péče náleží.

Návštěvy osob zodpovědných za výchovu i osob blízkých jsou možné kterýkoli den po dohodě se zařízením. Návštěvy probíhají v prostorách zařízení, nebo i mimo DD. Děti nejsou omezovány v přijímání a odesílání korespondence, služebním telefonem mohou volat zákonným zástupcům i osobám blízkým.

Vzdělávání dětí připravujících se na budoucí povolání a zletilých nezaopatřených osob se uskutečňuje s důrazem na jeho úspěšné dokončení. Zletilí jsou systematicky vedeni k péči o domácnost a zajištění jejího chodu. Posilování jejich zodpovědnosti a samostatnosti i kompetencí pro začlenění do běžného života po ukončení péče je v zařízení účelně realizované.

Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány aktivní účastí na programech zaměřených na budoucí samostatný život, které jsou organizovány především neziskovými

organizacemi. Zařízení disponuje „startovacím“ bytem pro umístění zletilých nezaopatřených osob, který je účelně využíván a dvěma cvičnými byty. Dětem před odchodem z DD poskytuje poradenskou, materiální i finanční pomoc, pomáhá při zabezpečení jejich zaměstnání a ubytování. Zařízení sleduje po ukončení pobytu dětí v DD jejich začlenění do společnosti, převážně v prvních letech jejich samostatného života se daří udržovat kontakty s mladými dospělými.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Významná obnova materiálně technických podmínek vnitřních i vnějších prostor zařízení.
- Zajištění externí supervize a pravidelné intervence odborným pracovníkem – psychologkou.

Silné stránky

- Aktivní spolupráce s partnery velmi dobře rozvíjí a zvyšuje možnosti a kompetence dětí. (1.5)
- Prostřednictvím možnosti tréninkového bydlení a účasti v sociálních projektech zajišťuje dětský domov kvalitní přípravu na odchod ze zařízení. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zpráva o činnosti školského zařízení – školní rok 2022/2023
2. Roční plán práce Dětského domova Nepomuk pro školní roky 2023/2024-a 2024/2025
3. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti
4. Vnitřní řád, Dětský domov, Nepomuk s účinností od 2. 9. 2024
5. Školní vzdělávací program s účinností od 1. 9. 2023
6. Zápisy z porad, školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
7. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
8. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin vedené k termínu inspekční činnosti
9. Dokumentace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vedená k termínu inspekční činnosti
10. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení, vedená k termínu inspekční činnosti
11. Programy rozvoje osobnosti dětí (namátkový výběr) za školní roky 2023/2024 a 2024/2025 vedené k termínu inspekční činnosti
12. Minimální preventivní program pro školní rok 2024/2025
13. Strategie prevence rizikového chování pro léta 2022-2027

14. Personální dokumentace (doklady o dosaženém vzdělání, psychologické posudky, výpisy z evidence Rejstříku trestů fyzických osob), stav ke dni inspekční činnosti
15. Plán dalšího vzdělávání pracovníků, školní rok 2024/2025
16. Inspekční zpráva Čj. ČŠIP-482/21-P
17. Doklady pro kontrolu školního stravování
18. Doklady vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a k finančním podmínkám zařízení

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Drahuše Šefčíková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Marie Sládková, školní inspektorka

Ing. Václava Matasová, kontrolní pracovnice

15. 11. 2024